

Dopuna i analiza narodnih naziva u bazi podataka Flora Croatica

---

Matković, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2011

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:973387>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno – matematički fakultet
Biološki odsjek

**Dopuna i analiza narodnih naziva u
bazi podataka Flora Croatica.**

Additions and analysis of common
names in Flora Croatica Database

Ivona Matković
Preddiplomski studij biologije
(Undergraduate Study of Biology)
mentor : prof. dr. sc. Toni Nikolić

Zagreb 2011.

Sadržaj

1.	Uvod	3
2.	Cilj rada	5
3.	Materijal i metode	6
4.	Rezultati	7
5.	Rasprava	14
6.	Literatura	17
7.	Sažetak	18
8.	Summary	18

1. Uvod

Zbog niza abiotskih i biotskih imbenika podru je Hrvatske je izrazito bogato florom i faunom. U višestoljetnoj interakciji ovjeka s ovim bogatstvom, brojne biljne, životinjske i druge vrste dobivale su narodne nazive, esto razli ite za istu svojtu u drugim dijelovima Hrvatske. Imena biljka davana su sukladno lokalnom narje ju, toponimu, ljekovitosti, i sl. Šugar (2008) u svom Imenoslovu navodi da je skupljanjem biljnih imena došao do važnih spoznaja kako se narod odnosio prema uzgoju i upotrebi nekih biljaka u prehrambene ili druge svrhe. "Tako nam traganje za biljnim imenima omogu uje da zavirimo i u stanje odre enih biljnih kultura koje su svojedobno, ne tako davno bile raširene u pojedinim podru jima Hrvatske." (Šugar 2008).

Tradicija kumuliranja narodnih naziva vrlo je duga. Tako npr. Rocabonello ve polovicom 15. stolje a izdaje djelo *Liber de simplicibus* koji je od velikog zna enja za hrvatsku leksi ku i leksikografsku gra u jer sadrži mnoge hrvatske botani ke nazive. *Liber de simplicibus* je ocjenjeno kao najstariji i najvrijedniji izvor hrvatskog biljnog nazivlja jer nam ukazuje na povijesne korijene hrvatskog leksika i hrvatske kulturne baštine.

U narednom razdoblju osobitu su pažnju privla ile ljekovite biljke. Tako nastaju djela i tijekom 16. st., tzv. herballi, s brojnim i danas korisnim podacima. Jedno od zna ajnijih je npr. Matthiolijevo dijelo o ljekarstvu iz 1568. godine (*Opusculum de Simplicium Medicamentorum Facultatibus*) tako er pisano na talijanskom i latinskom jeziku, na kojem su rukom dopisana hrvatska imena biljaka.

Brojne su knjige o biljarstvu koje su pisane po etkom 18. stolje a. Zna ajnije djelo je *Herbario nuovo di Castore Durante* iz 1717. g. koje je napisano na talijanskom i latinskom jeziku, te su tako er rukom dopisivani hrvatski nazivi biljaka, kao i u prethodnom primjeru.

Za kumuliranje hrvatskog nazivlja osobito je zna ajna druga polovina 19. st. i rad Bogoslava Šuleka. Naime, za potrebe svojeg djela *Biljarstvo* (Šulek 1856) zamolio je ljubitelje i poznavatelje biljnog svijeta da sabiru mjesna imena biljaka. Odazvali su mu se mnogi hrvatski rodoljubi, ali i kulturni i javni radnici susjednih zemalja. Brojni sabrani nazivi biljaka objavljeni su u *Jugoslavenskom imeniku bilja* (Šulek 1897). Za ovog autora Šugar (2008) kaže: "Gra om koju je sabrao s podru ja biljnoga nazivlja i biljnoga imenoslovlja, Bogoslav Šulek stekao je nemjerljive zasluge za hrvatsko biljno nazivlje, hrvatsko biljno imenoslovlje, a time i za hrvatsku jezi nu baštinu kao dio kulturne baštine." Osim novih biljnih imena koja su po pojedinim mjestima skupljali pojedini sabira i, Šulek je bilježio i

prikupljao hrvatska biljna imena dotad zabilježena u objelodanjenim i rukopisnim djelima, pohranjena bilo u doma im bilo u inozemnim knjižnicama i arhivama. Jedini nedostatak je to što u Imeniku nije napisano gdje je biljno ime zabilježeno pa je vrlo teško odrediti zastupljenost imena na području cijele Hrvatske.

Šulekov imenik je bio temeljno djelo za izradu *Hrvatskog biljnog imenoslova* (Šugar 2008). Osim nomenklaturne građe iz Šulekovih djela u imenoslov je uvrštena građa iz djela *Flora Croatica* (Schlosser i Vukatinović 1869), zatim vrlo opsežna građa iz rukopisnog djela *Vrtna cvjetana* (Schlosser 1872-1874), koja sadrži niz vrlo prikladnih hrvatskih imena biljaka za različite egzotične vrste. U *Imenoslov* je na kraju uvrštena i građa iz dvaju vrijednih školskih udžbenika iz botanike (Janda 1878 i Korlević 1911).

Biljno nazivlje iz *Ilustrirana bilinara* Stjepana Horvatića (Horvatić 1954), pogotovo što se tiče rodova, nije uzeto u obzir, jer je preuzeto od B. Šuleka i drugih ranijih autora. Šugarov *Hrvatski biljni imenoslov* (2008) tako je posljednje i najsuvremenije djelo o hrvatskom nazivlju biljaka.

Posljednjih desetak godina hrvatsko se narodno nazivlje postupno kumulira u digitalnom obliku u sklopu Flora Croatica baze podataka (FCD). Naime, FCD sadrži brojne tipove podataka o vaskularnoj flori Hrvatske (nomenklaturu, taksonomiju, ekologiju, nalazišta, fotodokumentaciju i dr.) u sklopu više neovisnih modula. Izmeću ostalog, ažurira se i narodno nazivlje primarno na temelju objavljenih literaturnih navoda, no i na temelju osobnih spoznaja brojnih suradnika.

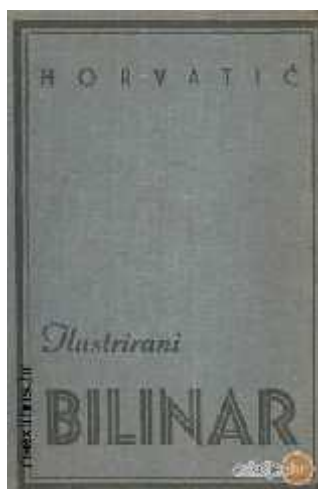
2. Cilj rada

- Dograditi bazu narodnih naziva autohtone flore hrvatske u FCD-u na temelju dijela Horvati (1954)
- Analizirati narodno nazivlje obzirom na više parametara

3. Materijal i metode

3.1. Materijal

Kao izvor podataka o narodnim nazivima autohtone flore Hrvatske, a za dopunu FCD-a, korišten je Horvati (1954)(Slika 1.). Naime, narodni nazivi rodova i porodica iz ovog djela, do sada nisu bili digitalizirani.

Slika 1. *Ilustrirani bilinar*

3.2. Metode

Za unos podataka s narodnim nazivima autohtone flore koristila sam FCD internet su elje (<http://hirc.botanic.hr/fcd>) (Slika 2.). U obrascu za pretraživanje svojti u polju narodnih imena unijela sam ime vrste te pokrenula pretraživanje (npr. srdašca). Ukoliko zadano ime nije bilo zabilježeno u bazi od ranije, unijela sam novo narodno ime, te ga trajno pohranila u FCD. Postupak sam ponovila za sve ostale vrste, rodove i porodice s popisa.

The image is a screenshot of a web form titled 'Edit Form'. It has three input fields: 'Id', 'Naziv', and 'Jezik'. The 'Id' field is empty. The 'Naziv' field contains the text 'srdašca'. The 'Jezik' field is empty. There is a small green button with a plus sign to the right of the 'Jezik' field. At the bottom right of the form, there is a link that says 'Sveinje Otvoriti'.

Slika 2. Forma za unos podataka o narodnom nazivlju u FCD (<http://hirc.botanic.hr/fcd>)

Nakon završetka unosa podataka, narodna imena sam povezala s latinskim imenima biljaka na koje se odnose, pretraživanjem putem “Stabla” u polju “Vrste”. Nakon što je FCD pronašao zadanu vrstu, u polju narodnih imena povezala sam ranije unešeno narodno ime s validnim latinskim imenom. Postupak sam ponovila za sve ostale vrste, rodove i porodice s popisa.

Udio novo unešenih narodnih naziva u odnosu na postojeće stanje analiziran je neovisno s obzirom na:

1. porodice
2. rodove
3. svojte
4. ugrožene svojte
5. endemične svojte

Kvalitativni i kvantitativni sastav ugrožene flore, kako i endemizam preuzet je prema Nikoli (2011).

4. 4. Rezultati

4.1. Porodice

Od ukupno 153 porodica hrvatske flore, samo je za 22 postojalo narodno ime. Unešeno je 117 novih narodnih imena porodica (Tablica 1.). etiri porodice koje su u sastavu Horvati a (1954), FCD ne navodi (*Halorrhagidaceae*, *Hydrocaryaceae*, *Oentheraceae*, *Prunoideae*), te njihovi narodni nazivi stoga nisu unešeni.

Tablica 1. Porodice za koje su unešeni novi narodni nazivi u FCD prema Horvati (1954)

1.	<i>Acanthaceae</i>	31.	<i>Convolvulaceae</i>	61.	<i>Linaceae</i>	91.	<i>Resedaceae</i>
2.	<i>Aceraceae</i>	32.	<i>Cornaceae</i>	62.	<i>Loranthaceae</i>	92.	<i>Rhamnaceae</i>
3.	<i>Adoxaceae</i>	33.	<i>Cucurbitaceae</i>	63.	<i>Lentibulariaceae</i>	93.	<i>Rosaceae</i>
4.	<i>Aizoaceae</i>	34.	<i>Cupressaceae</i>	64.	<i>Magnoliaceae</i>	94.	<i>Rubiaceae</i>
5.	<i>Alismataceae</i>	35.	<i>Cycadaceae</i>	65.	<i>Malvaceae</i>	95.	<i>Rutaceae</i>
6.	<i>Amaranthaceae</i>	36.	<i>Cyperaceae</i>	66.	<i>Meliaceae</i>	96.	<i>Valerianaceae</i>
7.	<i>Amaryllidaceae</i>	37.	<i>Dioscoreaceae</i>	67.	<i>Moraceae</i>	97.	<i>Verbenaceae</i>
8.	<i>Apocynaceae</i>	38.	<i>Dipsacaceae</i>	68.	<i>Myrtaceae</i>	98.	<i>Violaceae</i>
9.	<i>Araceae</i>	39.	<i>Droseraceae</i>	69.	<i>Menyanthaceae</i>	99.	<i>Vitaceae</i>
10.	<i>Araliaceae</i>	40.	<i>Ebenaceae</i>	70.	<i>Nyctaginaceae</i>	100.	<i>Urticaceae</i>
11.	<i>Aristolochiaceae</i>	41.	<i>Elaeagnaceae</i>	71.	<i>Nymphaeaceae</i>	101.	<i>Ulmaceae</i>
12.	<i>Asclepiadaceae</i>	42.	<i>Elatinaceae</i>	72.	<i>Oleaceae</i>	102.	<i>Taxaceae</i>
13.	<i>Begoniaceae</i>	43.	<i>Empetraceae</i>	73.	<i>Ophioglossaceae</i>	103.	<i>Theligonaceae</i>
14.	<i>Betulaceae</i>	44.	<i>Ephedraceae</i>	74.	<i>Orchidaceae</i>	104.	<i>Thymelaeaceae</i>
15.	<i>Bignoniaceae</i>	45.	<i>Ericaceae</i>	75.	<i>Orobanchaceae</i>	105.	<i>Tiliaceae</i>
16.	<i>Boraginaceae</i>	46.	<i>Euphorbiaceae</i>	76.	<i>Osmundaceae</i>	106.	<i>Tropaeolaceae</i>
17.	<i>Butomaceae Rich.</i>	47.	<i>Gentianaceae</i>	77.	<i>Oxalidaceae</i>	107.	<i>Typhaceae</i>
18.	<i>Buxaceae</i>	48.	<i>Geraniaceae</i>	78.	<i>Papaveraceae</i>	108.	<i>Salicaceae</i>
19.	<i>Cactaceae</i>	49.	<i>Gesneriaceae</i>	79.	<i>Passifloraceae</i>	109.	<i>Salviniaceae</i>
20.	<i>Callitrichaceae</i>	50.	<i>Ginkgoaceae</i>	80.	<i>Phytolaccaceae</i>	110.	<i>Saxifragaceae</i>
21.	<i>Calycanthaceae</i>	51.	<i>Globulariaceae</i>	81.	<i>Pittosporaceae</i>	111.	<i>Scrophulariaceae</i>
22.	<i>Campanulaceae</i>	52.	<i>Hippocastanaceae</i>	82.	<i>Plantaginaceae</i>	112.	<i>Selaginellaceae</i>
23.	<i>Cannabaceae</i>	53.	<i>Hydrocharitaceae</i>	83.	<i>Platanaceae</i>	113.	<i>Simaroubaceae</i>
24.	<i>Capparaceae</i>	54.	<i>Hydrophyllaceae</i>	84.	<i>Plumbaginaceae</i>	114.	<i>Solanaceae</i>
25.	<i>Caryophyllaceae</i>	55.	<i>Hymenophyllaceae</i>	85.	<i>Polypodiaceae</i>	115.	<i>Sparganiaceae</i>
26.	<i>Chenopodiaceae</i>	56.	<i>Juglandaceae</i>	86.	<i>Polygonaceae</i>	116.	<i>Staphyleaceae</i>
27.	<i>Celastraceae</i>	57.	<i>Juncaceae</i>	87.	<i>Primulaceae</i>	117.	<i>Styracaceae</i>
28.	<i>Ceratophyllaceae</i>	58.	<i>Lauraceae</i>	88.	<i>Punicaceae</i>		

29.	<i>Cistaceae</i>	59.	<i>Lemnaceae</i>	89.	<i>Rafflesiaceae</i>		
30.	<i>Commelinaceae</i>	60.	<i>Liliaceae</i>	90.	<i>Ranunculaceae</i>		

4.2. Rodovi

Od 706 rodova vaskularne flore Hrvatske, 510 je imalo narodni naziv na temelju drugih, prethodno obrađenih izvora. Neregistrirani nazivi rodova navedeni u Horvati (1954) unešeni su i povezani za ukupno 174 rodova (Tablica 2.). FCD ne sadrži 22 roda koji su navedeni u Horvati (1954) i za koje je dan narodni naziv.

Tablica 2. Rodovi za koje su unešeni novi narodni nazivi u FCD prema Horvati (1954)

1.	<i>Acacia</i>	45.	<i>Corydalis</i>	89.	<i>Lavandula</i>	133.	<i>Polygonatum</i>
2.	<i>Achillea</i>	46.	<i>Cosmos</i>	90.	<i>Leontodon</i>	134.	<i>Poterium</i>
3.	<i>Adenostyles</i>	47.	<i>Cotyledon</i>	91.	<i>Leucanthemum</i>	135.	<i>Potentilla</i>
4.	<i>Ageratum</i>	48.	<i>Crassula</i>	92.	<i>Lilium</i>	136.	<i>Primula</i>
5.	<i>Albizzia</i>	49.	<i>Cucumis</i>	93.	<i>Liriodendron</i>	137.	<i>Pseudotsuga</i>
6.	<i>Alkanna</i>	50.	<i>Cycas</i>	94.	<i>Lotus</i>	138.	<i>Pulicaria</i>
7.	<i>Aloe</i>	51.	<i>Cyclamen</i>	95.	<i>Lunaria</i>	139.	<i>Reichardia</i>
8.	<i>Amarantus</i>	52.	<i>Cymbopogon</i>	96.	<i>Lychnis</i>	140.	<i>Rhagadiolus</i>
9.	<i>Ambrosia</i>	53.	<i>Cynanchum</i>	97.	<i>Magnolia</i>	141.	<i>Rheum</i>
10.	<i>Anacyclus</i>	54.	<i>Cytinus</i>	98.	<i>Marrubium</i>	142.	<i>Rudbeckia</i>
11.	<i>Andropogon</i>	55.	<i>Dactylis</i>	99.	<i>Matricaria</i>	143.	<i>Rumex</i>
12.	<i>Androsacae</i>	56.	<i>Dahlia</i>	100.	<i>Melampyrum</i>	144.	<i>Sambucus</i>
13.	<i>Anthemis</i>	57.	<i>Datura</i>	101.	<i>Micromeria</i>	145.	<i>Saussurea</i>
14.	<i>Anthoxanthum</i>	58.	<i>Delphinium</i>	102.	<i>Milium</i>	146.	<i>Scheuchzeria</i>
15.	<i>Anthriscus</i>	59.	<i>Dianthus</i>	103.	<i>Mirabilis</i>	147.	<i>Scleranthus</i>
16.	<i>Apera</i>	60.	<i>Diervilla</i>	104.	<i>Monarda</i>	148.	<i>Scorzonera</i>
17.	<i>Arctium</i>	61.	<i>Dioscorea</i>	105.	<i>Myosotis</i>	149.	<i>Sequoia</i>
18.	<i>Arctostaphylos</i>	62.	<i>Echinochloa</i>	106.	<i>Myrsiphyllum</i>	150.	<i>Sonchus</i>
19.	<i>Arundinaria, bambus</i>	63.	<i>Eucalyptus</i>	107.	<i>Narcissus</i>	151.	<i>Spartina</i>
20.	<i>Asperula</i>	64.	<i>Ferula</i>	108.	<i>Nepeta</i>	152.	<i>Swertia</i>
21.	<i>Asphodeline</i>	65.	<i>Ficaria</i>	109.	<i>Nigritella</i>	153.	<i>Symphyandra</i>
22.	<i>Asphodelus</i>	66.	<i>Forsythia</i>	110.	<i>Omphalodes</i>	154.	<i>Tagetes</i>
23.	<i>Bambusa</i>	67.	<i>Fuchsia</i>	111.	<i>Onobrychis</i>	155.	<i>Tamarix</i>
24.	<i>Bellis</i>	68.	<i>Gagea</i>	112.	<i>Onopordum</i>	156.	<i>Tanacetum</i>
25.	<i>Bergenia</i>	69.	<i>Galium</i>	113.	<i>Opuntia</i>	157.	<i>Taxodium</i>
26.	<i>Biscutella</i>	70.	<i>Gastridium</i>	114.	<i>Oryzopsis</i>	158.	<i>Tetragonia</i>
27.	<i>Bolboschoenus</i>	71.	<i>Ginkgo</i>	115.	<i>Parietaria</i>	159.	<i>Teucrium</i>
28.	<i>Brachypodium</i>	72.	<i>Gladiolus</i>	116.	<i>Paris</i>	160.	<i>Thymus</i>
29.	<i>Bromus</i>	73.	<i>Globularia</i>	117.	<i>Passiflora</i>	161.	<i>Tradescantia</i>

30.	<i>Calamagrostis</i>	74.	<i>Goodyera</i>	118.	<i>Pastinaca</i>	162.	<i>Tripleurospermum</i>
31.	<i>Callitriche</i>	75.	<i>Gossypium</i>	119.	<i>Pseudorchis</i>	163.	<i>Trichophorum</i>
32.	<i>Caltha</i>	76.	<i>Heliosperma</i>	120.	<i>Pelargonium</i>	164.	<i>Tsuga</i>
33.	<i>Campis</i>	77.	<i>Heuchera</i>	121.	<i>Petunia</i>	165.	<i>Urospermum</i>
34.	<i>Catalpa</i>	78.	<i>Hosta</i>	122.	<i>Phleum</i>	166.	<i>Viburnum</i>
35.	<i>Caucalis</i>	79.	<i>Hydrangea</i>	123.	<i>Phlomis</i>	167.	<i>Washingtonia</i>
36.	<i>Centaurea</i>	80.	<i>Hymenophyllum</i>	124.	<i>Phyllostachys</i>	168.	<i>Woodsia</i>
37.	<i>Chamaecyparis</i>	81.	<i>Hyoseris</i>	125.	<i>Physalis</i>	169.	<i>Wulfenia</i>
38.	<i>Chamaerops</i>	82.	<i>Hypecoum</i>	126.	<i>Phlox</i>	170.	<i>Xanthium</i>
39.	<i>Chondrilla</i>	83.	<i>Hypochoeris</i>	127.	<i>Phoenix</i>	171.	<i>Zinnia</i>
40.	<i>Chrysanthemum</i>	84.	<i>Inula</i>	128.	<i>Picris</i>	172.	<i>Celtis</i>
41.	<i>Citrus</i>	85.	<i>Jasione</i>	129.	<i>Pilularia</i>	173.	<i>Kerria</i>
42.	<i>Coeloglossum</i>	86.	<i>Juncus</i>	130.	<i>Pinguicula</i>	174.	<i>Calycanthus</i>
43.	<i>Corispermum</i>	87.	<i>Lactuca</i>	131.	<i>Plantago</i>		
44.	<i>Corynephorus</i>	88.	<i>Lantana</i>	132.	<i>Platanus</i>		

4.3. Vrste

Od 374 vrste koje imaju zabilježen narodni naziv u Horvati (1954), u FCD-u je 180 vrsta imalo pridružen isti naziv iz drugih ranije obrađenih izvornika. Stoga je unešeno ukupno 168 novih narodnih naziva vrsta (Tablica 3.) i povezano s pripadnim latinskim imenom. Ukupno 26 vrsti koje Horvati navodi u svojem Bilinaru, nisu uopće sadržane u FCD-u.

Tablica 3. Vrste za koje su unešeni novi narodni nazivi u FCD prema Horvati (1954)

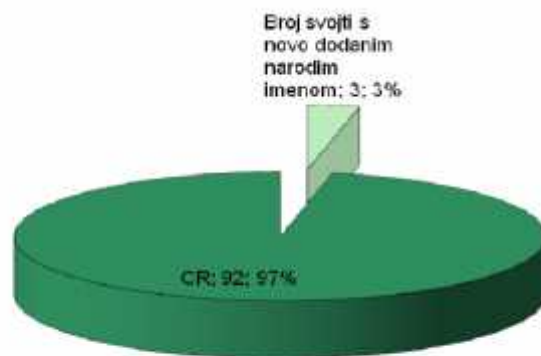
1.	<i>Adenophora liliifolia</i> (L.) A.DC.	85.	<i>Myagrurn perfoliatum</i> L.
2.	<i>Adiantum capillus-veneris</i> L.	86.	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench
3.	<i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.	87.	<i>Myosurus minimus</i> L.
4.	<i>Aethionema saxatile</i> (L.) R. Br.	88.	<i>Neotinea maculata</i> (Desf.) Stearn
5.	<i>Alliaria officinalis</i> L.	89.	<i>Nicandra physalodes</i> (L.) Gaertn.
6.	<i>Ammobium alatum</i> R.Br.	90.	<i>Nymphoides peltata</i> (S. G. Gmelin) Kuntze
7.	<i>Alyssoides utriculata</i> (L.) Medik.	91.	<i>Osyris alba</i> L.
8.	<i>Andrachne telephioides</i> L.	92.	<i>Oplismenus undulatifolius</i> (Ard.) Roem. et Schult.
9.	<i>Apium nodiflorum</i> (L.) Lag	93.	<i>Paspalum paspalodes</i> (Michx.) Scribn.
10.	<i>Aposeris foetida</i> (L.) Less.	94.	<i>Peltaria alliacea</i> Jacq.
11.	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	95.	<i>Lythrum portula</i> (L.) D.A. Webb
12.	<i>Arnoseris minima</i> (L.) Schweigg. et Körte	96.	<i>Petrocallis pyrenaica</i> (L.) R. Br.
13.	<i>Artemisia caerulescens</i> L.	97.	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) A. W. Hill
14.	<i>Arthrocnemum macrostachyum</i> (Moric.) C. Koch	98.	<i>Peucedanum cervaria</i> (L.) Lapeyr.

15.	<i>Aspidistra elatior</i> Blume	99.	<i>Phagnalon rupestre</i> (L.) DC.
16.	<i>Asclepias syriaca</i> L.	100.	<i>Philadelphus coronarius</i> L.
17.	<i>Asteriscus aquaticus</i> (L.) Less.	101.	<i>Ipomoea hederacea</i> Jacq
18.	<i>Astrodaucus orientalis</i> (L.) Drude	102.	<i>Tripodion tetraphyllum</i> (L.) Fourr.
19.	<i>Halimione portulacoides</i> (L.) Aellen	103.	<i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim.
20.	<i>Bartsia alpina</i> L.	104.	<i>Myrrhoides nodosa</i> (L.) Cannon
21.	<i>Huëtia cynapioides</i> (Guss.) P.W.Ball	105.	<i>Pleurospermum austriacum</i> (L.) Hoffm.
22.	<i>Broussonetia papyrifera</i> (L.) Vent.	106.	<i>Polemonium caeruleum</i> L.
23.	<i>Buphthalmum salicifolium</i> L.	107.	<i>Polygonum aviculare</i> L.
24.	<i>Cakile maritima</i> Scop	108.	<i>Cachrys ferulacea</i> (L.) Calestani
25.	<i>Calepina irregularis</i> (Asso) Thell.	109.	<i>Prasium majus</i> L.
26.	<i>Coronilla scorpioides</i> (L.) Koch	110.	<i>Prenanthes purpurea</i> L.
27.	<i>Coronopus procumbens</i> Ces., Passerini et Gibelli ,	111.	<i>Psilurus incurvus</i> (Gouan) Schinz et Thell.
28.	<i>Corrigiola litoralis</i> L.	112.	<i>Bituminaria bituminosa</i> (L.) Stirton
29.	<i>Coronopus squamatus</i> (Forssk.) Asch	113.	<i>Pterocephalus plumosus</i> (L.) Coult.
30.	<i>Cortusa matthioli</i> L.	114.	<i>Ammoides pusilla</i> (Brot.) Breistr.
31.	<i>Cryptomeria japonica</i> (L.f.) D. Don	115.	<i>Putoria calabrica</i> (L.f.) DC.
32.	<i>Crypsis aculeata</i> (L.) Aiton	116.	<i>Radiola linoides</i> Roth
33.	<i>Cucubalus baccifer</i> L.	117.	<i>Ranunculus acris</i> L.
34.	<i>Cymodocea nodosa</i> (Ucria) Asch	118.	<i>Ridolfia segetum</i> Moris
35.	<i>Degenia velebitica</i> (Degen) Hayek en	119.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
36.	<i>Dicentra spectabilis</i> (L.) Lem.	120.	<i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Sebast. et Mauri
37.	<i>Dichrocephala integrifolia</i>	121.	<i>Ruppia maritima</i> L.
38.	<i>Echinaria capitata</i> (L.) Desf.	122.	<i>Sagittaria sagittifolia</i> L.
39.	<i>Baldellia ranunculoides</i> (L.) Parl.	123.	<i>Samolus valerandi</i> L.
40.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	124.	<i>Santolina chamaecyparissus</i> L.
41.	<i>Elsholtzia ciliata</i> (Thunb.) Hyl.	125.	<i>Scaligeria cretica</i> (Mill.) Boiss.
42.	<i>Empetrum nigrum</i> L.	126.	<i>Scolymus hispanicus</i> L.
43.	<i>Erechtites hieraciifolia</i> (L.) Raf. ex DC.	127.	<i>Scorpiurus muricatus</i> L.
44.	<i>Euclidium syriacum</i> (L.) R. Br	128.	<i>Securigera securidaca</i> (L.) Degen et Dörfl.
45.	<i>Evax pygmaea</i> (L.) Brot.	129.	<i>Selinum carvifolia</i> (L.) L.
46.	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernhardt	130.	<i>Sherardia arvensis</i> L.
47.	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	131.	<i>Sibiraea altaiensis</i> (Laxm.) C. K. Schneid. ssp. <i>croatica</i> Degen
48.	<i>Gomphrena globosa</i> L.	132.	<i>Sicyos angulatus</i> L.
49.	<i>Gaudinia fragilis</i> (L.) P.Beauv.	133.	<i>Silaum silaus</i> (L.) Schinz et Thell.
50.	<i>Glinus lotoides</i> L.	134.	<i>Laser trilobum</i> (L.) Borkh.
51.	<i>Gomphocarpus fruticosus</i> (L.) Aiton f.	135.	<i>Silybum marianum</i> (L.) Gaertn.
52.	<i>Goniolimon dalmaticum</i> (C.Presl.) Reichb.	136.	<i>Sisyrinchium bermudiana</i> L.
53.	<i>Halogeton sativus</i> (L.) Moq.	137.	<i>Sison amomum</i> L.
54.	<i>Hacquetia epipactis</i> (Scop.) DC.	138.	<i>Staelina dubia</i> L.
55.	<i>Glaucium flavum</i> Crantz	139.	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.

56.	<i>Heteropogon contortus</i> (L.) P.Beauv. ex Roem. et Schult.	140.	<i>Spinacia oleracea</i> L.
57.	<i>Hippuris vulgaris</i> L.	141.	<i>Streptopus amplexifolius</i> (L.) DC.
58.	<i>Grafia golaka</i> (Hacq.) Rchb.	142.	<i>Styrax officinalis</i> L.
59.	<i>Holosteum umbellatum</i> L.	143.	<i>Teesdalia nudicaulis</i> (L.) R. Br.
60.	<i>Hottonia palustris</i> L.	144.	<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.
61.	<i>Hymenocarpus circinnatus</i> (L.) Savi	145.	<i>Theligonum cynocrambe</i> L.
62.	<i>Hydrocotyle vulgaris</i> L.	146.	<i>Tragus racemosus</i> (L.) All.
63.	<i>Impatiens balsamina</i> L.	147.	<i>Lomelosia brachiata</i> (Sm.) Greuter et Burdet
64.	<i>Imperata cylindrica</i> (L.) Raeusch.	148.	<i>Petrorhagia saxifraga</i> (L.) Link
65.	<i>Inula conyza</i> DC.	149.	<i>Phalaris arundinacea</i> L.
66.	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	150.	<i>Tyrimnus leucographus</i> (L.) Cass.
67.	<i>Inula verbascifolia</i> (Willd.) Hausskn.	151.	<i>Valantia muralis</i> L.
68.	<i>Kerneria saxatilis</i> (L.) Rchb.	152.	<i>Velezia rigida</i> L.
69.	<i>Jurinea mollis</i> (L.) Rchb.	153.	<i>Vigna unguiculata</i> (L.) Walp.
70.	<i>Crepis sancta</i> (L.) Babc.	154.	<i>Willemetia stipitata</i> (Jacq.) Dalla Torre
71.	<i>Lapsana communis</i> L.	155.	<i>Wisteria sinensis</i> (Sims) Sweet
72.	<i>Lathraea squamaria</i> L.	156.	<i>Crepis zacintha</i> (L.) Babc.
73.	<i>Limosella aquatica</i> L.	157.	<i>Verbascum orientale</i> (L.) All
74.	<i>Lippia triphylla</i> (Hér.) Kuntze	158.	<i>Centunculus minimus</i> L.
75.	<i>Lobularia maritima</i> (L.) Desv.	159.	<i>Chrozophora tinctoria</i> (L.) A. Juss.
76.	<i>Loiseleuria procumbens</i> (L.) Desv.	160.	<i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Spach
77.	<i>Ludwigia palustris</i> (L.) Elliott	161.	<i>Chrysopogon gryllus</i> (L.) Trin.
78.	<i>Maianthemum bifolium</i> (L.) F.W.Schmidt	162.	<i>Clypeola jonthlaspi</i> L.
79.	<i>Melissa officinalis</i> L.	163.	<i>Cnidium silaifolium</i> (Jacq.) Simonk.
80.	<i>Meum athamanticum</i> Jacq.	164.	<i>Colutea arborescens</i> L.
81.	<i>Cicendia filiformis</i> (L.) Delarbre	165.	<i>Commelina communis</i> L.
82.	<i>Molopospermum peloponnesiacum</i> (L.) W.D.J.Koch	166.	<i>Coreopsis tinctoria</i> Nutt.
83.	<i>Hainardia cylindrica</i> (Willd.) Greuter	167.	<i>Coris monspeliensis</i> L.
84.	<i>Moricandia arvensis</i> (L.) DC.	168.	<i>Cornus mas</i> L.

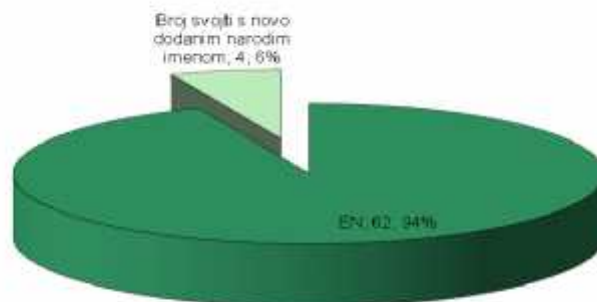
4.4. Analiza narodnih naziva za ugrožene svojte

S obzirom na zna enje ugroženih vrsta za hrvatsku floru, osobita je pažnja posve ena dopuni narodnih naziva za ovu skupinu biljaka. Analiza ja pokazala da je za 92 kriti no ugrožene svojte bilo mogu e dodati 3 nova narodna imena za 3 svojte (Slika 3.).

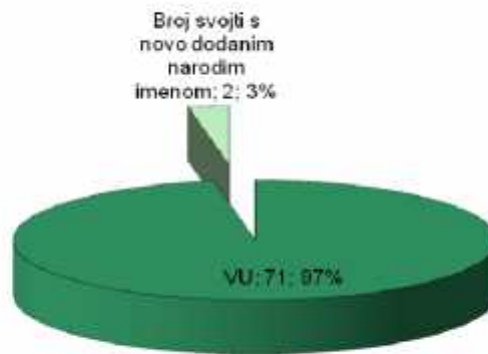
Slika 3. Broj kritično ugroženih svojti s novo dodanim narodnim nazivima u odnosu na ukupan broj kritično ugroženih svojti.

Analiza je pokazala da je za 62 kritično ugrožene svojte bilo moguće dodati 4 nova narodna imena (Slika 4.).

Slika 4. Broj ugroženih svojti s novo dodanim narodnim nazivima u odnosu na ukupan broj ugroženih svojti.

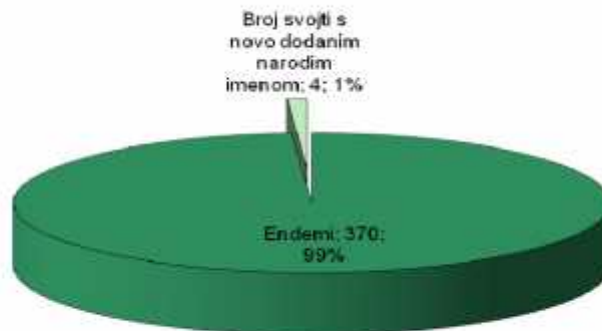
Analiza je pokazala da je za 71 osjetljivu vrstu bilo moguće dodati 2 nova narodna imena (Slika 5.).

Slika 5. Broj osjetljivih svojti s novo dodanim narodni nazivima u odnosu na ukupan broj osjetljivih svojti.

4.7. Analiza narodnog nazivlja endema

S obzirom na znaenje endemnih vrsta za hrvatsku floru, osobita je pažnja posveena dopuni narodnih naziva za ovu skupinu biljaka. Analiza je pokazala da postoji ukupno 370 subendema, endema i stenoendema, a dodana su 3 nova narodna imena (Slika 6.).

Slika 6. Broj endemnih svojti s novo dodanim narodnim nazivima u odnosu na ukupan broj endemnih svojti.

5. Rasprava

U FCD-u se nalazi popis vaskularne flore Hrvatske koji sadrži 5774 vrste, 1736 rodova smještenih u okviru 237 porodica. Korišteni Bilinar (Horvati 1954) obimom je znano manji, te sadrži 374 vrste, 706 rodova i 153 porodice.

Narodno nazivlje porodica u FCD-u bilo je najslabije zastupljeno. Naime, samo 22 porodice imale su ime od ranije, a na temelju Bilinara dodano je čak 117 novih narodnih naziva (Tablica 1.) što čini 49 % od ukupnog trenutnog broja. Međutim, Horvati navodi i 4 porodice koje se ne nalaze u FCD bazi podataka. Porodice *Halorrhagidaceae*, *Hydrocaryaceae* i *Oenotheraceae* najvjerojatnije ne nalaze svoje mjesto u bazi zato što te porodice nisu karakteristične za hrvatsku floru već su unesene, tj alohtone. Podporodicu *Prunoideae* u Bilinaru se navodi kao porodicu, dok je ista u FCD-u integrirana u porodicu *Rosaceae*.

Od ukupno 706 rodova Bilinara, njih 510 je imalo narodni naziv u FCD-u iz drugih izvora. Međutim, za 174 roda (Tablica 2.) dodan je novi narodni naziv, što čini 24 % od ukupnog trenutnog broja. 22 roda sadržana u Bilinaru, nisu međutim u sastavu FCD-a. Tome je više razloga, primarno vezanih uz drugačija nomenklatura ili taksonomska rješenja. Npr. rodovi *Acorellus*, *Allosorus*, *Chlorocyperus*, *Diplachne*, *Holoschoenus*, *Lasiagrostis* su uklopljeni u već postojeće rodove, a neki od rodova nisu svojstveni za floru Hrvatske (*Ramondia*) pa ih nema u FCD bazi podataka.

Od 374 vrste čija su narodna imena navedena u Bilinaru, 180 vrsta ima pridruženo ime u FCD-u od ranije i iz drugih izvornika. Za 168 vrsti je uneseno novo ime (Tablica 3.), što čini 2 % od ukupnog trenutnog broja. 26 vrsti nije navedeno u bazi podataka, iz istih ili sličnih razloga koji su navedeni i za rodove. Naime, većina vrsta koje se ne nalaze u bazi podataka su kultivari, npr. *Agapanthus africanus*, *Arachis hypogea*, *Aucuba japonica* itd. Međutim neke vrste su endemi susjednih nam zemalja npr. *Panicum serbica*, *Rindera umbellata* i *Tozzia alpine*, pa su po geografskom kriteriju isključene iz FCD-a.

Osobita je pažnja posvećena dopuni narodnih naziva za ugrožene i endemične biljke, s obzirom na njihov osobit značaj za floru hrvatske.

U FCD-u se ukupno nalazi 92 kriti no ugrožene(CR) svojite, a temeljem obrade bilinara dodana su 3 nova narodna naziva (*Baldellia ranunculoides* (L.) Parl.- kornja nica, *Limosella aquatica* L.- voduška, *Myosurus minimus* L.- malorepka), što ini 3 % od ukupnog broja.(Slika 3.)

Ugrožene (EN) su 62 svojite, a obradom Bilinara dodana su 4 nova narodna naziva, što ini 6 % od ukupnog broja.(Slika 4.).Vrste kojima je pridruženo novo narodno ime su *Degenia velebitica* (Degen) Hayek-degenija, *Glaucium flavum* Crantz- morska makovica, *Hippuris vulgaris* L. -borak , *Hottonia palustris* L.-rebratica.

Od ukupno 71 osjetljive svojite (VU) za njih 2 je uneseno novo narodno ime. Što ini 3 % od ukupnog broja.(Slika 5.). Unesena su imena za *Hainardia cylindrica* (Willd.) Greuter-tankorepka i *Lythrum portula* (L.) D.A.Webb –pili njak

U FCD-u se ukupno nalazi 370 subendema, endema i stenoendema, za 4 je dodan novi narodni naziv. Što iznosi 4 % od ukupnog broja (Slika 6.). Endemi kojima je dodano novo narodno ime su *Aethionema saxatile* (L.) R. Br. -kamnica , *Degenia velebitica* (Degen) Hayek-degenija, *Goniolimon dalmaticum* (C.Presl.) Reichb.-vražemil, *Sibiraea altaiensis* (Laxm.) C. K. Schneid. ssp. *croatica* Degen - sibireja

6. Literatura

- **Durante C. (1717.):** *Herbario nuovo* (rukopis); pohranjen u franjeva kom samostanu na Visovcu.
- **Horvati , S. (1954):** *Ilustrirani bilinar*. Školska knjiga d. d., Zagreb.,
- **Janda, J. (1878):** *Po ela botanike za više razrede srednjih u ilišta*. Zemaljska naklada, Zagreb.
- **Korlevi A. (1911):** *D^{ra} Vjekoslava Pokornoga BOTANIKA za niže razrede srednjih u ilišta*, Zagreb.
- **Matthioli P. A. (1568.):** *Opusculum de Simplicium Medicamentorum Facultatibus* (rukopis), pohranjen u franjeva kom samostanu Male bra e u Dubrovniku.
- **Nikoli T. ur. (2011):** Flora Croatica Database (URL <http://hirc.botanic.hr/fcd>). Prirodoslovno-matemati ki fakultet, Sveu ilište u Zagrebu, Zagreb.
- **Roccabonella , N., (oko 1450.):** kodeks *Liber de simplicibus* (rukopis), koji se uva u knjižnici Sv. Marka u Veneciji.
- **Schlosser, J. K. (1870-1872):** *Vrtna cvjetana* ili sustavni opis svih drugih predjeljih svieta donešenih biljinah, koje se sada u Europejskih rastelnjacih i baš ah uresa radi goje ili u tehni ku i gospodarstvenu svrhu kultiviraju. I, II. (rukopis); pohranjeno u Knjižnici Botani kog zavoda Prirodoslovno-matemati kog fakulteta, Zagreb.
- **Schlosser, J. K., i LJ. Vukotinovi Lj. (1869):** *Flora Croatica*. JAZU, Zagreb.
- **Šugar, I. (2008):** *Hrvatski biljni imenoslov*. Nomenclator Botanicus Croaticus. Matica Hrvatska, Zagreb, 977.
- **Šugar, I., Gostl, I., Hazler-Pilepi , K. (2002):** *Hrvatsko biljno nazivlje*. Hrvatska sveu ilišna naklada, Zagreb.

7. Sažetak

Horvati ev Ilustrirani bilinar sadrži narodna imena za 374 vrste, 706 rodova i 153 porodice. U FCD bazu su unesena nova narodna imena za 168 svojti, 174 rodova i 117 porodica, te je omogu ena je analiza i pretraga podataka za javnosti putem interneta i višestrukih kriterija. Podaci su zatim analizirani s obzirom na pokrivenost endema, kriti no ugroženih, ugroženih i osjetljiivih vrsti koje se nalaze u Crvenoj knjizi On-Line. Rezultati su pokazali da su dodana nova narodna imena za 4 endema, 3 kriti no ugrožene(CR), 4 ugrožene(EN) i 4 osjetljive svojte(VU).

8. Summary

Horvati 's Illustrated bilinar includes national names for 374 species, 706 genera and 154 families. In FCD are icorporated new common names for 168 species, 174 genera and 117 families, and provided analysis and research of data via internet across multiple types of criteria for the public. The data were then analyzed considering its coverage of endemic species, critically endangered, endangered and vunerable species which are located in the Red Book On-Line. The results showed that new national names for the 4 endemic, 3 critically endangered(CR), 4 endangered(EN) and 4 vunerable taxa s (VU) are added.